

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS DOM

Mål nr
802-12

meddelad i Stockholm den 3 december 2013

KLAGANDE OCH MOTPART

AA

Ombud: Advokat Thorsten Ericsson
Kullagatan 8
262 20 Helsingborg

MOTPART OCH KLAGANDE

Skatteverket
171 94 Solna

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Kammarrätten i Göteborgs dom den 12 december 2011 i mål nr 2861-11, se bilaga (här borttagen)

SAKEN

Företrädaransvar enligt skattebetalningslagen

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen avslår överklagandena.

BAKGRUND

Skatteverket ansökte hos Förvaltningsrätten i Malmö om att AA tillsammans med Helsingborgs Bilreconditionering AB skulle åläggas betalningsskyldighet med 791 279 kr för bolagets obetalda skatter och avgifter som skulle ha betalats under juni 2008 – oktober 2009. AA var under den aktuella tiden styrelseledamot i

Dok.Id 139940

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls torg 13

Telefon
08-561 676 00

E-post:
hogstaforvaltningsdomstolen@dom.se

Telefax
08-561 678 20

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:30

bolaget. Han ägde också dess samtliga aktier. Bolaget försattes i konkurs efter egen ansökan den 18 januari 2010.

Förvaltningsrätten biföll Skatteverkets ansökan. Sedan AA överklagat beslutade Kammarrätten i Göteborg i det nu överklagade avgörandet att delvis befria honom från betalningsskyldigheten och satte ned den till 500 000 kr.

YRKANDEN M.M.

AA yrkar att Högsta förvaltningsdomstolen helt befriar honom från betalningsskyldighet och anför bl.a. följande. Han har under alla år han drivit rörelsen skött bolaget utan anmärkning och haft en god ekonomi. På grund av yttre omständigheter som han inte kunde råda över kom företaget på obestånd mycket snabbt, genom att rörelsens kundunderlag utan förvarning reducerades med ca 80 procent på mycket kort tid. Han borde givetvis ha insett att företaget inte gick att rädda och försatt det i konkurs, men hans omdöme brast i den situation som plötsligt uppstod. Han har på grund av sjukdom som sannolikt debuterade redan vid tiden för de i målet aktuella händelserna inte kunnat se klart och handla rationellt. Av läkarintyg framgår att han lider av en depression som blivit allt djupare i efterspelet av företagets konkurs och inneburit en situation utan möjlighet för honom att ta kontroll, vilket skapat en permanent kris där förutsättningar för läkning saknas. Möjligheten att han vid sin ålder och med denna sjukdomshistoria skulle kunna få ett arbete på den öppna arbetsmarknaden är närmast obefintlig. Hans ekonomi är dålig; han är skuldsatt och kommer inte att få den pension han skulle ha fått om företaget inte gått i konkurs.

Skatteverket yrkar i första hand att kammarrättens dom ska upphävas och förvaltningsrättens dom fastställas. I andra hand yrkar Skatteverket att befrielse ska medges med högst tio procent av det belopp som avses i ansökan om betalningsskyldighet. Skatteverket anför bl.a. följande. Befrielse bör vara förbehållen situationer där företrädaren förutom betalningsoförmåga även åberopar andra ömmande omständigheter. Det är ostridigt i målet att AA insjuknat i en depression men det framgår inte närmare vad detta innebär för honom.

Arbetsförmågan bör vara kronisk eller i vart fall bedömas bestå under överskådlig tid för att den ska medföra befrielse. Vidare pågick bolagets betalningsunderlåtelser under en längre tid utan att AA vidtog någon verksam åtgärd för att avveckla bolagets skulder, vilket medförde en betydande skulduppbyggnad i bolaget.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Rättslig reglering m.m.

Bestämmelser om betalningsansvar för företrädare för juridisk person finns i 12 kap. 6 och 6 b §§ skattebetalningslagen (1997:483). Om en företrädare för en juridisk person uppsåtligen eller av grov oaktsamhet har underlåtit att betala skatt enligt lagen är företrädaren tillsammans med den juridiska personen skyldig att betala skatten och räntan på den (6 §). Om det finns särskilda skäl får företrädaren helt eller delvis befrias från betalningsskyldigheten (6 b §).

Skattebetalningslagen har upphävts men är tillämplig i målet. Bestämmelser motsvarande dem i 12 kap. 6 och 6 b §§ skattebetalningslagen finns nu i 59 kap. 13 och 15 §§ skatteförfarandelagen (2011:1244).

Bestämmelserna om företrädaransvar fick sin i målet aktuella utformning genom lagändringar som trädde i kraft den 1 januari 2004. Ändringarna innebar i sak en återgång till vad som i många år hade gällt enligt äldre lagstiftning innan konstruktionen blev en annan genom införandet skattebetalningslagen. I de nu aktuella lagförarbetena (prop. 2002/03:128 s. 26) framhålls att det med ”särskilda skäl” återigen avses vad som tidigare gällt och att vägledning vid bedömning av om befrielse bör medges således kan fås genom den praxis som utvecklats före skattebetalningslagens tillkomst. Beträffande tidigare praxis nämns rättsfall där Högsta domstolen prövat om inflytande och ekonomiskt intresse i den juridiska personen samt sjukdom, ålder och ekonomisk förmåga utgjort skäl för befrielse (NJA 1971 s. 296 I–III, 1972 s. 205, 1973 s. 544 och 1975 s. 480).

Företrädarens bristande betalningsförmåga har enligt fast praxis inte ansetts utgöra tillräckliga skäl för befrielse (bl.a. NJA 1971 s. 296 I–III). Bristande betalningsförmåga har inte heller i förening med att företrädaren saknat någon egen vinst av den underlåtna skatteinbetalningen ansetts kunna motivera befrielse (NJA 1972 not. A 19). Betalningsskyldigheten har emellertid satts ned när förutom betalningsoförmåga flera särskilda omständigheter talade för det, främst relativt hög ålder, sjukdom av ej övergående natur som starkt begränsade möjligheterna till försörjning samt visad betalningsvilja (NJA 1972 s. 115 I).

Högsta förvaltningsdomstolens bedömning

Som kammarrätten funnit finns det grund för att fastställa att AA är solidariskt betalningsskyldig för bolagets obetalda skatter och avgifter. Frågan i målet är om det föreligger särskilda skäl för att befria honom från betalnings-skyldigheten.

I läkarutlåtanden som AA gett in i målet bedöms hans hälsotillstånd vara sådant att det saknas förutsättningar för att han under överskådlig tid ska kunna återgå till arbete oavsett arbetsuppgifter. AA är nu 59 år och hans betalningsförmåga får antas varaktigt vara begränsad. Mot bakgrund av dessa förhållanden bör det kunna komma i fråga att delvis befria AA från betalningsskyldigheten. Det bör emellertid inte bortses från att, som Skatteverket pekat på, det gäller betalningsunderlåtelser under en längre tid, ett och ett halvt år, vilka AA ensam hade ansvaret för. Någon mer omfattande nedsättning av betalningsskyldigheten finns det därför inte tillräckligt stöd för.

Högsta förvaltningsdomstolen finner mot bakgrund av de nu anförda omständigheterna, i likhet med kammarrätten, att det sammantaget finns skäl att delvis befria AA från betalningsskyldigheten. Det saknas anledning att

Mål nr
802-12

bestämma betalningsskyldigheten till annat belopp än av kammarrätten beslutade 500 000 kr. Detta innebär att både AAs och Skatteverkets överklaganden ska avslås.

I avgörandet har deltagit justitieråden Mats Melin, Nils Dexe, Lennart Hamberg, Erik Nymansson och Elisabeth Rynning.

Målet har föredragits av justitiesekreteraren Martin Hamrin.